

інформацію про фінансову діяльність підприємства. Вони допомагають з'ясувати сильні та слабкі сторони, що є основою для подальшого вдосконалення фінансової стратегії підприємства, підвищення його фінансової стійкості та конкурентоспроможності на ринку.

Література

1. Калиніченко Ю. Стратегічний розвиток підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 4(29). С. 106–115.
2. Бердар М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства на основі логістичного підходу. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. № 5 (83). С. 133–138.
3. Пилип'як О.В., Майор О.В., Попович Ю.Г. Теоретичні аспекти формування і використання фінансових ресурсів на підприємстві в сучасних умовах. *Економіка і управління*. 2022. № 1. С. 88–95.
4. Румик І.І. Фінансове забезпечення підприємств: можливості використання когнітивного. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 2(66). С. 44–52.

Шалденко Є.М.

здобувач PhD,

ДННУ «Академія фінансового управління»

АДАПТАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ АНАЛІТИКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах реформування судової системи України фінансове забезпечення судової влади стає важливим індикатором її ефективності та незалежності. Економічна аналітика, як інструмент підтримки управлінських рішень, відіграє ключову роль у формуванні прогнозованих і ефективних механізмів фінансування. Необхідність адаптації економічної аналітики до потреб фінансового забезпечення судової системи України обумовлена потребою у ефективному розподілі бюджетних коштів, забезпеченням ефективного контролю за витратами, забезпеченням незалежності судової гілки влади через належне фінансове забезпечення.

Економічна аналітика є потужним інструментом, що може забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами судової системи України. Її прикладне застосування можна розглянути через три ключові аспекти: планування, розподіл і використання фінансових ресурсів.

Впровадження цифрових інструментів економічного аналізу для досягнення основних цілей економічної аналітики являється сучасним і ефективним інструментом для визначення основних критеріїв оцінки ефективності використання бюджетних коштів, аналізу стану фінансового забезпечення судової системи, виявлення ключових проблем і планування фінансових потреб. Зокрема, в системі бізнес-аналітики широко використовується Business Intelligence (BI) — комп'ютерні методи і інструменти, що забезпечують збір, аналіз, зберігання та обробку фінансової інформації в форму, придатну для швидкого та аналізу, а також засоби для роботи з обробленою таким чином інформацією, як інструмент прийняття управлінських рішень.

Business Intelligence спочатку займається очищенням, консолідацією даних, перетворенням їх у зручний для аналізу формат, такі завдання інтерпретувати велику кількість даних, загострюючи увагу лише на ключових факторах, що впливають на ефективність, моделювати результат різних варіантів дій, відстежувати результати прийняття рішень [1].

Ефективна адаптація економічної аналітики із застосуванням методів і інструментів Business Intelligence відкриває широкі можливості для потреб фінансового забезпечення судової системи України, що сприятиме забезпеченню прозорості, справедливості та незалежності судової влади в Україні. Використання сучасних інструментів дозволить оптимізувати фінансові ресурси, забезпечивши високу якість роботи судової системи.

Література

1. BI — бізнес-аналітика. URL: <https://www.it.ua/knowledge-base/technologyinnovation/business-intelligence-bi>.

Штефан Л.Б.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської
справи та страхування,
Вінницький навчально-науковий
інститут економіки Західноукраїнського
національного університету*

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Війна значно вплинула на платоспроможність як фізичних, так і юридичних осіб. Багато підприємств припинили або скоротили свою діяльність через руйнування інфраструктури, втрату активів, порушення логістичних ланцюгів. У результаті частка непрацюючих кредитів (NPL) у банківських портфелях суттєво зросла. Станом на 1 жовтня 2024 р. частка NPL у банківському секторі України становила 32,3 % [1]. Згідно з даними НБУ, ця частка досягла критичних значень у регіонах, які найбільше постраждали від бойових дій. Банки з високою концентрацією кредитів у регіонах, які знаходяться в зоні бойових дій або були тимчасово окуповані, зазнали найбільших збитків. Позичальники з цих регіонів часто втратили можливість обслуговувати свої кредити через пошкодження чи втрату активів.

Багато громадян втратили роботу або значну частину доходів через війну. Це вплинуло на їхню здатність обслуговувати кредити, особливо іпотечні та споживчі. Крім того, населення, яке змушене було залишити свої домівки, часто втратило доступ до заробітку, що ще більше ускладнило ситуацію.

Велика кількість компаній, особливо малий і середній бізнес, постраждали від руйнувань інфраструктури, падіння попиту та втрати кадрів. Це знизило їхню здатність обслуговувати кредити. Найбільше постраждали сектори, залежні від експорту (металургія, агросектор), логістики та роздрібною торгівлі.

Банки запровадили кредитні канікули для підтримки клієнтів, але це мало тимчасовий ефект і не завжди дозволяє зберегти платоспроможність позичальників у довгостроковій перспективі. Масштабна реструктуризація боргів стала необхідною, але створює додаткове навантаження на банки.

Зростання непрацюючих кредитів змусило банки формувати значні резерви, що скоротило їхні прибутки або призвело до збитків. Це послаблює фінансову стійкість банків і зменшує їхню можливість здійснювати нове кредитування [2].

Головними ризиками для кредитного портфеля банків в умовах війни є:

1) зростання частки непрацюючих кредитів банків. Погіршення платоспроможності позичальників, як бізнесу, так і фізичних осіб, через втрату джерел доходу. Руйнування активів, які виступають заставою за кредитами, знижує можливість погашення боргів. Зростання частки реструктуризованих кредитів, які можуть перейти в категорію непрацюючих через погіршення економічної ситуації;

2) кредитні ризики у секторальному розрізі. Найбільше постраждали сектори, орієнтовані на експорт (металургія, аграрний сектор, транспорт). Ризик втрат у сегментах малого та середнього бізнесу через скорочення попиту на їхні товари та послуги. Високі ризики у сфері комерційної нерухомості через падіння орендної плати та зниження попиту;